

นิทานสุภาษิตจีน (176) 成语故事 (一七六)

นิทานสุภาษิตจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 两鼠斗穴/两鼠鬥穴 liǎng shǔ dòu xué (เหลียง ฉู่ ไต้ เสว) โดย คำว่า 两 / 兩 liǎng (เหลียง) แปลว่า สอง เป็นจำนวนนับ 鼠 shǔ (ฉู่) แปลว่า หนู 斗 / 鬥 dòu (ไต้) แปลว่า ต่อสู้ 穴 / 鬥 xué (เสว) แปลว่า ถ้ำ เมื่อรวมกันแล้วแปลว่า หนูสองตัว ต่อสู้กันในรู ซึ่งแน่นอนว่า มันไม่อาจจะหนีได้ เพราะติดอยู่ในรูที่คับแคบ ต้องสู้เท่านั้นถึงจะอยู่รอดได้ ใช้อธิบาย หรือใช้เปรียบ เหตุการณ์เมื่อดำเนินมาถึงจุดแตกหัก ที่ไม่อาจจะหลบหลีกได้อีกแล้ว ต้องอาศัยความกล้าหาญชาญชัยเท่านั้น เพื่อให้ชนะและอยู่รอดได้ ดูไปอาจคล้ายๆรูปแบบหมาจิ้งจอก แต่ว่ามันก็ไม่คล้ายหมดเสียทีเดียว มาดูนิทานเรื่องนี้กัน

ประเทศจีนช่วงปลายยุครัฐศึก 战国 / 戰國 Zhànguó (จั้นกั๋ว) การสู้รบแย่งชิงความเป็นใหญ่แต่ผู้เดียวในแผ่นดินจีนที่ยึดเยื้อมาหลายร้อยปีก็เริ่มเห็นเค้าลางว่าจะสงบลงในไม่ช้าแล้ว แต่ก่อนที่จะรวมตัวได้สำเร็จในยุคของจักรพรรดิฉินขึ้นนั้น การต่อสู้กันเพื่อรวบรวมดินแดน หรือการต่อสู้เพื่อเอาตัวรอดของเหล่ารัฐต่างๆ ก็เป็นไปอย่างดุเดือดเผ็ดมัน ทำให้ยุครัฐศึกกลายเป็นยุคที่ก่อให้เกิดความรู้แขนงต่างๆมากมาย ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์การบริหารประเทศ กลยุทธ์ตำราพิชัยสงคราม โดยเฉพาะการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีความสำคัญต่อการอยู่รอดของรัฐๆหนึ่ง ในบทนี้มีเรื่องเล่าว่า ช่วงที่รัฐฉิน 秦国 / 秦國 Qín guó (ฉินกั๋ว) เข้มแข็งที่สุด บรรดารัฐที่เหลือทั้งหลายต่างก็ไม่ใช้คู่ต่อสู้ของรัฐฉินเลย ทุกรัฐต้องรวมมือกันจึงจะต้านการรุกรานจากรัฐฉินได้ จึงทำให้เกิด

(ที่มาภาพ <https://image.baidu.com/search>)

นโยบายรวมกันเราอยู่แยกกันเราตาย รัฐทั้งหลายร่วมกันด้านรัฐฉิน ซึ่งก็คือการรวมกลุ่มกันของนาได้ในยุโรปที่ต่อต้านโซเวียตในอดีต แต่แม้ว่าจะมีนโยบายร่วมกันด้านรัฐฉิน แต่พวกเขาก็แตกคอกันเอง จนสุดท้ายโดนรัฐฉินกินรวบแต่เพียงผู้เดียว นี่ก็คือความจริงในประวัติศาสตร์ แต่ก่อนจะถึงวันนั้น มีเรื่องเล่ามากมายเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายร่วมกันด้านรัฐฉิน โดยหนึ่งในนั้นมันบันทึกเอาไว้ว่า ครั้งหนึ่งรัฐฉินยกทัพใหญ่ไปโจมตีรัฐหาน 韓國/韓國 Hánguó (หานกัว) การสู้รบเป็นไปอย่างดุเดือด แต่เนื่องด้วยรัฐหานเป็นรัฐเล็ก ย่อมไม่อาจต้านกำลังอันเกรียงไกรของรัฐฉินได้ จึงทำให้กองทัพแตกพ่าย จนกองทัพรัฐฉินมีดล้อมเมืองหลวงของรัฐหานไว้ได้หมด พร้อมทั้งตัดขาดเส้นทางหลักที่จะเข้าถึงรัฐหาน คงเหลือแต่เส้นทางที่เป็นหุบเขาผาสูงชันเท่านั้น ถึงตอนนี้รัฐหานใกล้หมดทางสู้แล้ว เจ้าเมืองรัฐหานจึงส่งทูตเดินทางไปขอความช่วยเหลือจากรัฐจ้าว 趙國/趙國 Zhàoguó (จ้าวกัว) เจ้าเมืองจ้าวมีความเห็นใจรัฐหาน จึงเรียกประชุมเหล่าขุนนางเพื่อหาข้อสรุปว่าจะส่งกำลังไปช่วยรัฐหานหรือไม่ ซึ่งในท้องพระโรงนั้น ขุนนางทั้งหลายตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า เมืองหลวงรัฐหานอยู่ไกล เส้นทางที่จะผ่านไปได้อีกก็คับแคบ ลำบากและอันตรายยิ่ง เห็นที่รัฐหานคงยากที่จะช่วยได้ แต่ก็ยังมีขุนนางคนหนึ่งนามว่าจ้าวเซอ 趙奢/趙奢 Zhào Shē ที่เสนอว่า อันรัฐหานกับรัฐจ้าวมีความสำคัญต่อกันรัฐใดรัฐหนึ่งจะอยู่ไม่ได้ถ้าอีกรัฐหนึ่งสูญสิ้นแล้ว และเส้นทางไปช่วยรัฐหานนั้นมันคับแคบและอันตราย ก็เลยยื่นต่อกองทัพเรา ให้เราจัดส่งกองกำลังหน่วยกล้าตายที่มีฝีมือการรบตีออกทะเลงไปแน่นอนว่าต้องเจอกับกองทัพรัฐฉินระหว่างทาง แต่ผู้ที่จะอยู่รอดในเส้นทางหุบเขาได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่เข้มแข็งและมีจิตใจหาญ ผู้ซึ่งฉลาดยอมพ่ายแพ้ไป ประดุจดั่งหนูสองตัวสู้กันในรู ตัวที่กล้าหาญชาญชัยกว่าเท่านั้นจึงจะชนะ ตัวที่ขี้ขลาดกว่า ย่อมแอกกว่ายอมต้องตายหรือพ่ายแพ้หนีออกจากรูไป ฉะนั้น กองทหารรัฐจ้าวก็เป็นอย่างนั้น เมื่อได้ฟังคำที่ตัวเองก็อยากได้ยินเช่นนั้น เจ้าเมืองจ้าวส่งกองทัพไปช่วยเหลือรัฐหาน ทำให้รัฐหานอยู่รอดปลอดภัยไปได้อีกครั้งหนึ่ง

ข้อคิดจากประโยคสุภาสิตนี้

成语比喻：敌对双方在地势险狭的地方相遇，只有勇往直前的才能获胜。

成語比喻：敵對雙方在地勢險狹的地方相遇，只有勇往直前的才能獲勝。

Chéngyǔ bǐyù: Dí duì shuāngfāng zài dìshì xiǎn xiá de dìfāng xiāngyù, zhǐyǒu yǒngwǎngzhí qián de cáinéng huòshèng.

เสียงหัว ป้ายวี: ตี ตูย ขวางฟาง ใจ ตีฉื่อ เสียน เสีย เตอะ ตีฟาง เชียงยวี, จื่อโฮ่ยว โหยงหว่างจื่อเฉียน เตอะ ไฉเหนิง ฮั่วเซิ่ง

สุภาสิตเปรียบว่า เมื่อข้าศึกทั้งสองฝ่ายมาบรรจบพบกันบนเส้นทางที่คับแคบและอันตรายนั้น ผู้ที่กล้าเดินหน้าลุยต่อไปเท่านั้นจึงจะชนะ

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาสิตนี้ เช่น

军人在战场上，一定会有两鼠斗穴的时候，那么勇敢者必胜，胆小者必败。

軍人在戰場上，壹定會有兩鼠鬥穴的時候，那麼勇敢者必勝，膽小者必敗。

Jūnrén zài zhànchǎng shàng, yīdìng huì yǒu liǎng shǔ dòu xué de shíhòu, nàme yǒnggǎn zhě bì shèng, dǎn xiǎo

มติชน

Matichon
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,100

Section: เสาร์ประชาชน/การศึกษา-ศาสนา-วัฒนธรรม

วันที่: เสาร์ 8 กุมภาพันธ์ 2563

ปีที่: 43

ฉบับที่: 15308

หน้า: 17(ซ้าย)

Col.Inch: 77.20

Ad Value: 84,920

PRValue (x3): 254,760

คลิป: ชาว-ดำ

คอลัมน์: ก เรียงไทยใต้จีน: นิทานสุภาชีวิตจีน (176)

zhě bì bài.

จวินเหริน ใจ่ จั้นฉ่าง ฉิ่ง, อี้ตัง หุ้ย โห่ยว เหลียง ฉู โต้ว เสว เตอะ ฉือโ้ว, นำเมอะ
โหยงก่าน เจอะ ปี้ เซ็ง, ต่านเสี่ยว เจอะ ปี้ ป้าย

ทหารที่อยู่ในสมรภูมิตรบ การปะทะแบบหลีกเลี่ยงไม่ได้มันย่อมต้องมีเกิดขึ้นแน่นอน
ดังนั้นผู้กล้าหาญย่อมจะชนะ ผู้ซึ่งลดย่อมพ่ายแพ้

ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนลิรินธร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง